

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek
14 sierpnia 2018
nr 60 (LXXIII)
cena: 13 Kč

WEEKEND W REGIONIE
...W HAWAJSKICH
RYTMACH
STR. 4

WEEKEND W REGIONIE
ODPUST
U ŚW. WAWRZYŃCA
STR. 5

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

» 303. Bitwa o Anglię « wchodzi do kin. W filmie gra Maciej Cymorek

WYDARZENIE: W piątek do kin w Polsce trafi film „303. Bitwa o Anglię”. W polsko-brytyjskiej produkcji, opowiadającej historię legendarnych polskich lotników, gra m.in. Maciej Cymorek, młody aktor pochodzący z Czeskiego Cieszyna. Występuje w roli bohaterskiego czeskiego pilota Josefa Františka, który walczył w Dywizjonie 303 razem z Polakami.

Danuta Chlup, (wik)

Uroczysta premiera filmu z udziałem jego twórców odbyła się w Multikinie Złote Tarasy w Warszawie. Produkcja otrzymała Patronat Narodowy w Stulecie Odzyskania Niepodległości Prezydenta Rzeczypospolitej Andrzeja Dudy. Honorowy patronat nad polską premierą objął wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Jarosław Sellin. „303. Bitwa o Anglię” ma międzynarodową obsadę. Obok Marcina Dorocińskiego i Filipa Pławiaka zagraли w nim również: gwiazdor kultowego serialu „Gra o tron” Iwan Rheon oraz syn Mela Gibsona, Milo Gibson. Reżyserii podjął się z kolei David Blair, zdobywca nagród BAFTA i Emmy. Inspiracją do filmu była bestsellera powieść Arkadego Fiedlera. Film przedstawia historię bitwy o Anglię, w której z pomocą zaatakowanym przez Niemców Brytyjczykom przy-

• Maciej Cymorek (z prawej) na planie filmowym. Fot. mat. prasowe

bywają doborowi polscy lotnicy: Jan Zumbach, Witold Urbanowicz, Mirosław Ferić i Witold „Tolo” Ło-

kuciewski. Początkowa nieufność angielskich pilotów szybko ustępuje wielkiemu szacunkowi, jakim

Brytyjczycy zaczynają darzyć polskich asów przestworzy. ▶

Dokończenie na str. 3

**Następne posiedzenie Rady
Przedstawicieli Kongresu
Polaków w RC odbędzie się 6
września 2018 o godzinie 16.30.**

SPOŁECZEŃSTWO

Śpiewajmy i to jak najczęściej

Trzyniec. W niedzielne popołudnie Helena Legowicz, prezes PZKO oraz burmistrz Trzyniec Věra Palkovská odsłoniły płaskorzeźbę z okazji 100-lecia niepodległości Republiki Czeskiej i Polski. Praca autorstwa Tadeusza Szukcika została umieszczona na ścianie Domu PZKO w Lesznej Dolnej, a uroczystość uświetniła XII Przegład Kapel Ludowych i Zespołów Tanecznych z Trójstykku. STR. 5

SPOŁECZEŃSTWO

Promują zdrowy styl życia

Karwina. Opracowany wspólnie przez Karwinę i polskie Jastrzębie-Zdrój transgraniczny projekt pod nazwą „Ćwiczenie nie zna granic” może liczyć na dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W trakcie merytorycznej oceny zadanie otrzymało najwyższe noty, w efekcie znalazło się na pierwszym miejscu listy rankingowej projektów zatwierdzonych do dofinansowania przez Euroregionalny Komitet Sterujący Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Śląsk Cieszyński-Těšínské Slezsko Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska. STR. 3

SPORT

Grad medali z Berlina

Berlin. Polscy lekkoatleci w zakończonych w niedzielę w Berlinie mistrzostwach Europy na otwartym stadionie zdobyli dwanaście medali, zajmując drugie miejsce w klasyfikacji generalnej. Ciut lepsi okazali się tylko reprezentanci Wielkiej Brytanii. Polska królowa sportu znajduje się w świetnej kondycji. STR. 9

Dajemy »Głos« na YouTube i Twitterze

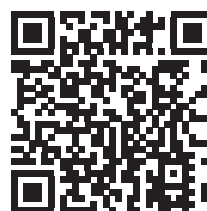
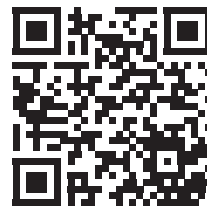
Oprócz Facebooka i Instagrama – mediów społecznościowych, w których już nas można znaleźć – „Głos” wchodzi na portale YouTube i Twitter.

Przygodę z największym w sieci serwisem umożliwiającym umieszczanie, komentowanie filmów i prowadzenie transmisji na żywo rozpoczęliśmy od 71. „Gorolskiego Świąta”. Na YouTube będziemy wrzucali krótkie nagrania z wydarzeń, których będziemy świadkami. Dołączcie do subskrypcji naszego kanału i oglądajcie „glos.live”, gdziekolwiek jesteście.

Po kilku latach nieobecności powracamy na Twittera. Na naszym profilu @gloslivezaolzie w maks. 280 znakach będziemy pisali o najważniejszych doniesieniach z Zaolzia i nie tylko, codziennie podzrucimy artykuły z naszej strony glos.live i „poćwierkamy” z gośćmi komentującymi nasze „tweety”. Obserwujcie nasze konto @gloslivezaolzie i bądźmy w kontakcie!

To łatwe – wystarczy zeskanować kody QR.

(szb)

Czytaj
»Głos«
online

9 771212 422027

18060

NASZ »GŁOS«

Danuta Chlup
danuta.chlup@glos.live

Choć regularnie uczestniczę we wszystkich wyborach – od gminnego po europejski – nigdy nie przyszło mi do głowy, by kierować się numerem listy wyborczej. Oddaję głos tym, którym ufam lub przynajmniej uważam ich wybór za najmniejsze zło. Tadeusz Toman, przedstawiciel „Coexistentii”, w ostatnim piątkowym wydaniu „Głosu” (artykuł pt. „Coexistentia odkryła karty” na s. 1) przekonuje tymczasem, że najlepiej dla partii wylosować jedynekę, bo wtedy jest większa szansa na zdobycie satysfakcjonującej liczby głosów.

W pierwszym odruchu pomyślałam, że to mało prawdopodobne. Ale potem zaczęłam się zastanawiać. Wyniki wyborów coraz częściej są smutnym świadectwem tego, że spora część obywateli naszego kraju (ale też ościennych państw) kieruje się w wyborach prymitywnymi kryteriami. Wystarczy im rzucić ochłap mięsa w postaci obietnicy bez pokrycia albo wykorzystać strach społeczeństwa przed zewnętrznym „wrogiem”, by osiągnąć sukces.

Toman wspominał o szczęśliwej jedynce w odniesieniu do wyborów komunalnych, w których można oddawać głosy na kandydatów z różnych list. Być może ma więc rację, zakładając, że część wyborców ma w zwyczaju stawiać krzyżyki przy nazwiskach „jak leci” – do wyzerpania limitu. Mimo wszystko mam nadzieję, że większość mieszkańców traktuje wybory poważnie, zwłaszcza jeśli chodzi o dobrze im znany mikroświat, czyli własną gminę. I że będą wybierali takich przedstawicieli, którym zależy, by w danym mieście lub wiosce żyło się jak najprzyjemniej. Fajnie, jeżeli będą wśród nich Polacy, ale na pewno nie tylko narodowość jest ważna.

CYTATY NA DZIŚ

Andrzej Duda,
prezydent RP

Gratulacje polskim lekkoatletom i wielkie podziękowania. Bravo, bravo, bravo

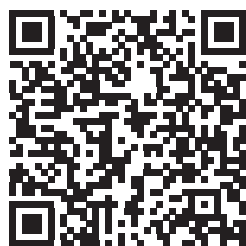

Karel Kula,
prezes klubu FK Fotbal Trzyniec

Trener Jiří Neček ma moje pełne wsparcie. Wierzę w niego i w drużynę. Wyjdziemy z impasu

E-STREFA

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć z odsłonięcia płaskorzeźby stworzonej z okazji 100-lecia niepodległości Republiki Czeskiej i Polski.

Zapraszamy do odwiedzenia naszego archiwum krótkich materiałów filmowych.

DZIŚ...

14

sierpnia 2018

Imieniny obchodzą:
Euzebiusz, Maksymilian
Wschód słońca: 5.32
Zachód słońca: 20.07
Do końca roku: 139 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Energetyka
Przysłowia:
„Na koniec sierpnia śniegiem okryte góry, jesień bez chmury”

JUTRO...

15

sierpnia 2018

Imieniny obchodzą:
Maria, Stefan, Miriam
Wschód słońca: 5.33
Zachód słońca: 20.05
Do końca roku: 138 dni
(Nie)typowe święta:
Święto Wojska Polskiego
Przysłowia:
„We Wniebowzięcie Panny Marii słońce jasne, będzie wino godnie kwaśne”

POJUTRZE...

16

sierpnia 2018

Imieniny obchodzą:
Diomedes, Roch
Wschód słońca: 5.35
Zachód słońca: 20.04
Do końca roku: 137 dni
(Nie)typowe święta:
Międzynarodowy Dzień Zagrychy
Przysłowia:
„Na święty Roch w stodole groch”
„Na święty Roch, jaki dzień, taka noc”

POGODA

wtorek

dzień: 24 do 26 C
noc: 19 do 17 C
wiatr: 1-4 m/s

środa

dzień: 24 do 26 C
noc: 16 do 14 C
wiatr: 1-4 m/s

czwartek

dzień: 27 do 29 C
noc: 16 do 14 C
wiatr: 1-4 m/s

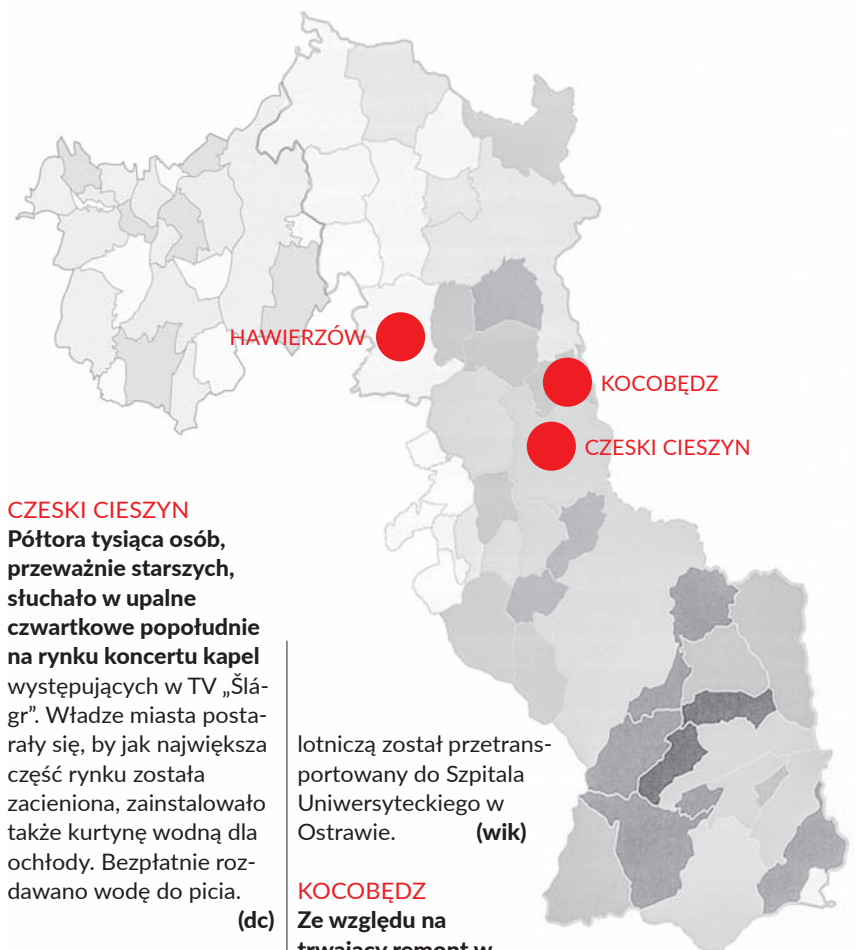
Stulecie po obu

W Czeskim Cieszynie można oglądać plenerową wystawę poświęconą 100. rocznicy założenia Czechosłowacji. Przygotowało ją Muzeum Ziemi Cieszyńskiej.

Już od początku sierpnia wystawa zainstalowana jest na terenach rekreacyjnych na Nabrzeżu Pokoju oraz w Parku Sikory. Miasto udostępniło swoje gabloty w miejscach, przez które każdego dnia przechodzą tysiące osób. Ta sama wystawa, w zmniejszonej wersji, wisi od 8 bm. na pierwszym piętrze ratusza – poinformowała Iva Lupkowa, rzeczniczka muzeum. Dodała, że reakcje osób, które obejrzały wystawę w plenerze, są pozytywne, dlatego została ona udostępniona także w wersji elektronicznej na stronie internetowej muzeum www.muzeumct.cz.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZESKI CIESZYN
Półtora tysiąca osób, przeważnie starszych, słuchało w upalne czwartkowe popołudnie na rynku koncertu kapel występujących w TV „Ślągr”. Władze miasta postarały się, by jak największa część rynku została zacieniona, zainstalowała także kurtynę wodną dla ochłody. Bezpłatnie rozdawano wodę do picia. (dc)

HAWIERZÓW
Ratownicy medyczni interweniowali w piątek po południu w centrum Hawierzowa. Udzielili pomocy mężczyźnie, który został poważnie ranny po upadku z okna na pierwszym piętrze. Po upadku 67-latek stracił przytomność, a jego życie było bezpośrednio zagrożone. Lekarz zdiagnozował liczne obrażenia. Mężczyzna został zainbowany i umieszczony na materacu próżniowym. Po zapewnieniu mu pierwszej pomocy drogą

lotniczą został przetransportowany do Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie. (wik)

KOCOBĘDZ
Ze względu na trwający remont w Archeoparku godziny zwiedzania począwszy od bieżącego tygodnia zostały ograniczone. W środy i piątki Archeopark będzie od godz. 12.00 do 17.00 zamknięty dla zwiedzających. Nie dochodzi do żadnych zmian w zaplanowanych imprezach weekendowych ani w godzinach zwiedzania w pozostałych dniach. (dc)

ŻUKÓW GÓRNY
Do poważnego wypadku z udziałem motocyklisty doszło w niedzielę

późnym popołudniem w Żukowie Górnym. Po zderzeniu z samochodem dwudziestoletni mężczyzna doznał urazów brzucha i klatki piersiowej, w efekcie jego stan był poważny. Przybyli na miejsce ratownicy medyczni podali mu niezbędne leki, zabezpieczyli kołnierzem szyjnym oraz umieścili na materacu próżniowym. Helikopter przetransportował mężczyznę do szpitala uniwersyteckiego w Ostrawie. (wik)

stronach Olzy

• Jedna z plansz wystawionych w Cieszynie. Fot. ARC

Wystawa składa się z dziewięciu paneli poświęconych różnym aspektom powstania Czechosłowacji, symbolem nowego państwa, ale też m.in. konfliktowi o Śląsk Cieszyński. Można ją oglądać do końca października.

W Cieszynie zakończyła się z kolei wystawa plenerowa Instytutu Pamięci Narodowej pt. „Ojcowie Niepodległości”, umieszczona na Rynku. W jej głównej części przedstawione zostały sylwetki Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfańskiego oraz Ignacego Daszyńskiego. Można było obejrzeć także mapę kształtowania się granic Polski po I wojnie światowej. **(r)**

Policja szuka świadków

W zeszłym tygodniu przed naszą redakcją, na skrzyżowaniu ulic Strzelniczej i Fabrycznej w Czeskim Cieszynie, został potrącony rowerzysta. Policji jak dotąd nie udało się dokładnie ustalić okoliczności i przyczyn wypadku. Stąd apel o pomoc. Funkcjonariusze proszą świadków wypadku o kontakt celem ustalenia dokładnego przebiegu zdarzenia. Osoby, które posiadają jakiegokolwiek informacje, muszą dzwonić pod nr 974 734 251 (prowadzący dochodzenie pan Kubiś, w godz. pracy) albo pod nr 158.

(szb)

Promują zdrowy styl życia

Przygotowany przez nadgraniczne miasta projekt „Ćwiczenie nie zna granic” obejmuje transgraniczne działania w obszarze sportu i rekreacji. Samorządy planują budowę i rozbudowę siłowni na wolnym powietrzu oraz urządzeń typu street workout.

W Karwinie urządzenie do ulicznych treningów wraz z tartanowym podłożem pojawią się na terenie szkoły podstawowej przy ul. Cihelní. Inwestycję mają uzupełniać tzw. działania mię-

kie, promujące wśród młodzieży szkolnej i mieszkańców zdrowy styl życia. I tak projekt zakłada organizację rekreacyjnych pokazów i warsztatów po obu stronach granicy, m.in. w szkołach oraz w miejscach nowopowstałych inwestycji.

W najbliższym czasie zostanie również wydana broszura w językach polskim i czeskim zawierająca opis ćwiczeń. Wszystkie te działania potrwają do końca czerwca 2019 roku. **(wik)**

Sztuka na przystanku

W Trzyńcu czekanie na autobus może być połączone z przeżyciem estetycznym. To zasługa Galerii Miasta Trzyńca oraz plastyczki Doroty Brannej, której twórczość można podziwiać na... wiatkach przystanków.

Dorota Branna pochodzi z Trzyńca, obecnie mieszka w Pradze. Ukończyła rysunek i grafikę w Wyższej Szkole Artystyczno-Przemysłowej w Pradze. Malarstwem „zaraziła” się jednak dopiero podczas stażu na uniwersytecie w Japonii. Tam przyswoiła sobie technikę akwareli japońskiej, której niepodzielną częścią są również specjalne farby i pędzle.

– Zawsze interesowały mnie kwiaty, przyroda, botanika. Motywy kwiatowe często występują również w moich ilustracjach, przeplatają się i tworzą tajemniczy świat, który każdy może odkrywać po swojemu – zdradziła „Głosowi” autorka.

Wielkoformatowe obrazy Doroty Brannej powstawały jako miniatury o maksymalnym rozmiarze A4. Na potrzeby trzyńskie wystawy zostały jednak odpowiednio powiększone. Dzięki wyraźnej kolorystyce wzrok przechodniów przyciągają z daleka. Rozmieszczone zostały praktycznie po całym mieście. Znaleźć je można na przystankach koło Szkoły Podstawowej im. Gustawa Przeczka, na skrzyżowaniu niedaleko dworca kolejowego, przed Urzędem Miejskim, koło kina „Kosmos” na Tarasie i na dwóch przystankach koło „Tesco”.

Ilustracje Brannej, które prezentowane są w ramach cyklu „Przystanek przy sztuce”, będą upiększać miasto do 20 sierpnia. Zdaniem niektórych, powinno być ich więcej.

– Byłoby ładniej w mieście, gdyby obrazy były na wszystkich przystankach zamiast reklam. A te na dodatek nie przekwitną tak szybko

• Ilustracja Brannej na przystanku koło UM w Trzyńcu. Fot. Galeria Miasta Trzyńca

jak żywe – napisała Martina Wolna na Facebooku na profilu Galerii Miasta Trzyńca. **(sch)**

»303. Bitwa o Anglię« wchodzi do kin.

W filmie gra Maciej Cymorek

Dokończenie ze str. 1

Tak powstaje Dywizjon 303 imienia Tadeusza Kościuszki, który okazuje się najsukcesywniejszym oddziałem powietrznym w trakcie bitwy o Anglię. Polakom przypisuje się zestrzelenie ponad 120 niemieckich samolotów – to wynik, jakiego nie udało się osiągnąć żadnemu innemu powietrznemu dywizjonowi.

W filmie występuje także Maciej Cymorek, młody aktor pochodzący z Czeskiego Cieszyna. 25-latek gra słynnego czeskiego lotnika, Josefa Františka, który razem z Polakami walczył w Dywizjonie 303. W czasie bitwy o Anglię był rówieśnikiem aktora. Źródła historyczne podają, że František we wrześniu 1940 roku zestrzelił co najmniej 17 niemieckich samolotów, dzięki czemu stał się najsukcesywniejszym pilotem alianckim bitwy o Anglię. Zginął w październiku tego samego roku podczas lotu patrolowego.

Cymorek przyznał w rozmowie z „Głosem” że trafił do filmu w drodze castingu m.in. dzięki znajomości czeskiego. – Na planie filmowym ustalaliśmy, na ile mam mówić po polsku, a na ile po czesku. Nie ma źródła, z których by wynikało, czy František miał opanowany język polski i w jakim języku rozmawiał z kolegami z dywizjonu. Z drugiej strony ważne było, by dialogi były zrozumiałe dla polskiego widza. Ostatecznie mówię po polsku, wplatając w to czeskie słowa – wyjaśnił aktor. Dodał, że nie widział jeszcze filmu i sam jest ciekaw, jak został on zmontowany, ile miejsca będzie miał jego bohater. – Na planie filmowym wszystko było utrzymane w dawnej epoce, twórcy dobierali wszystkie rekwizyty – od samochodów i samolotów aż po kostiumy, by jak najwierniej oddać tamten klimat.

Maciej Cymorek,

odtwórca roli pilota Josefa Františka, urodził się w 1993 roku. Pochodzi z Czeskiego Cieszyna, jest absolwentem czesko-cieszyńskiego Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego oraz Akademii

Fot. Norbert Dąbkowski

Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Karierę aktorską rozpoczął w Teatrze Cieszyńskim, przez krótki czas pracował na etacie w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu. Obecnie jest aktorem – freelancerem, mieszka w Warszawie. Grał główną rolę w czeskim filmie „Láska je láska” (2012), kolejne filmy z jego udziałem to „Colette” (2013, Czechy-Słowacja-Holandia) i „PolandJa” (2017). Na festiwalu filmowym w Gdyni zostanie przedstawiony film „Nie zostawiaj mnie”, gdzie Cymorek gra główną rolę zagubionego w życiu licealisty. Pojawia się także od czasu do czasu w polskich serialach telewizyjnych.

Podczas warszawskiej premiery filmu „303. Bitwa o Anglię” odtwórcą roli legendarnego pilota Jana Zumbacha, Iwan Rheon, nie ukrywał wdzięczności dla Polaków, którzy dzielnie bronili jego ojczyzny. – Dziękuję za wszystko, co Dywizjon 303 zrobił dla Wielkiej Brytanii – mówił. – Ci ludzie powinni być uhonorowani. To nasza misja, aby opowiedzieć historię ich bohaterstwa o tym, jak przybyli do Wielkiej Brytanii i pomogli w walce z nazistami – dodał aktor. **(wik, dc)**

Pojdą powstańcym szlakiem

Zbliża się 99. rocznica wybuchu pierwszego powstania śląskiego. Z tej okazji Sekcja Historii Regionu działająca przy Zarządzie Głównym PZKO, a także Miejsce Koło PZKO w Piotrowicach zapraszają w niedzielę, 19 sierpnia, na Rajd Kolarski Szlakiem Walk Powstańców. Wydarzeniu patronują konsul generalny RP w Ostrawie Janusz Bilski oraz dyrektor Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach Alina Bieda, współorganizatorami są z kolei Towarzystwo Rowerowe „Olza” Turystyczny Klub Kolarski „Ondraszek” z Cieszyna, Koło Turystyki Rowerowej Godów oraz Klub Rowerowy „Przerzutka” z Zebrzydowic.

Cyklisci wyruszą sprzed Domu PZKO w Piotrowicach koło Karwiny o godz. 10.00. Sygnał do startu da im wójt Marian Lebiecz. Komandorem rajdu będzie Stanisław Grym. Uroczyste zakończenie imprezy zaplanowano

o godz. 15.00 w parku gminnym w Zebrzydowicach. Rowerzyści chcący wziąć udział w wydarzeniu mogą nadsyłać zgłoszenia do czwartku, 16 sierpnia, na adres: stasekg@gmail.com (tel +420 608 429 545) lub w.niedoba@tiscali.cz, (tel. +420 773 946 448).

Pierwsze powstanie śląskie, mające na celu przyłączenie Górnego Śląska do Polski, rozpoczęło się w nocy z 16 na 17 sierpnia. Rozkaz do walki został wydany w Piotrowicach koło Karwiny na ówczesnym Śląsku Cieszyńskim. Walki trwały do 24 sierpnia 1919 r. Powstańcami dowodził Alfons Zgrzebnik. Powstanie objęło powiaty: katowicki, lubliniecki, pszczyński, rybnicki, tarnogórski oraz część raciborskiego. Militarny zryw zakończył się przegraną i ucieczką powstańców przed represjami do Polski. W 1920 r. wybuchło II powstanie śląskie, a rok później III powstanie śląskie. **(wik)**

Wakacyjne party w hawajskich rytmach

W sobotę w Parku PZKO w Bystrzycy pojawiła się piaszczysta „plaża”, a atmosfera zrobiła się niezwykle gorąca. Wszystko za sprawą jedenastej edycji kultowego Hawaii Party.

Witold Koźdoń

Organizatorem letniej zabawy w hawajskim stylu jest Klub Młodych „Gróń” działający przy Miejsowym Kole PZKO w Bystrzycy. – Tę imprezę wymyśliła moja siostra razem z jej koleżankami. To miała być taka urodzinowa zabawa. Na pierwszej edycji Hawaii Party bawiło się 70 ludzi. Co roku impreza stawiała się jednak coraz bardziej popularna i dziś spodziewamy się, że przez Park PZKO przewinie się około tysiąca osób – mówił w sobotę Tomasz Kantor, prezes Klubu Młodych w Bystrzycy.

• Hawaje – jeden z 50 stanów USA, archipelag wysp. Rozciągają się na powierzchni 2,5 tys. km². Fot. ARC

Tym razem brama Parku PZKO została otwarta o godz. 15.00. Pierwsza część Hawaii Party należała do najmłodszych. Gospodarze przygotowali dla nich szereg atrakcyjnych zabaw i konkursów. Było więc chodzenie po linie, skoki w workach, rzuty piłeczką do celu, hula-hop, skakanka czy hulajnoga. Najmłodszy mogli poszaleć na trampolinie oraz „na plaży”, na której stawiali efektowne zamki z piasku. Do stworzenia ogromnej „piaskownicy” zużyto 60 ton piachu.

– Wczoraj, gdy przygotowaliśmy „hawajską plażę”, przez cały dzień mocno lało i musieliśmy pracować w pelerynach. Cały czas liczyliśmy jednak, że dziś wyjdzie słońce i nie pomyliliśmy się – cieszył się Tomasz Kantor, który w sobotę dwoił się i troił, by zadbać o każdy organizacyjny szczegół.

Wieczorem zabawę zaczęli rodzice.

W Parku PZKO królowały egzotyczne koktajle, zwiewne sukienki i koszule, a na szyjach wieńce hawajskie. Wystąpiła również Dominika Němečková, mistrzyni Czech w tańcu brzucha.

– W poprzednich latach gościliśmy u nas piosenkarzy, natomiast tym razem chcieliśmy, by zabawa przypominała bardziej party. Dlatego obok Dominiki Němečkové będziemy u nas gościli hawajskie tancerki. Zaprosimy także publiczność do udziału w warsztatach tańca, a kiedy zrobi się ciemno urządzimy fire show oraz laser show. Na koniec będzie bawił wszystkich DJ Bobo – zapowiadał Kantor.

Wśród publiczności w Parku PZKO pojawił się w sobotę również wójt Bystrzycy, Roman Wróbel. – Jestem tutaj z rodziną prywatnie i prawdę mówiąc nie mam żadnej wiedzy na temat programu – zastrzegł Wróbel.

W rozmowie z „Głosem” przyznał jednak, że od lat jest wielkim fanem Hawaii Party. – Pamiętam, że podobał mi się zwłaszcza start tej imprezy. Młodzi weszli w ten projekt w ciemno, zupełnie nie wiedząc, czego mogą się spodziewać. Mimo to pierwsza edycja Hawaii Party była kapitalna. To było coś niesamowitego. A później okazało się, że młodzi potrafią utrzymać poziom. Potrafią się mobilizować i co roku robią tutaj wszystko „od A do Z”. W efekcie Hawaii Party to obecnie poważna impreza, która na stałe zagościła w naszym kalendarzu. A mnie dodatkowo cieszy fakt, że już od tylu lat nasza bystrzycka młodzież staje na wysokości zadania, kontynuując ten projekt. Moim zdaniem właśnie ta kontynuacja jest największą wartością dzisiejszego, wakacyjnego wydarzenia – mówił Roman Wróbel.

Zdjęcia: WITOLD KOŹDOŃ

Odpust u św. Wawrzyńca

W niedzielne przedpołudnie cierlicki Dom Polski imienia Żwirki i Wigury tętnił życiem. Wszystko za sprawą tradycyjnego odpustu ku czci św. Wawrzyńca, patrona miejscowej parafii.

Rano w świątyni odprawiane były uroczyste msze święte, natomiast przed kościołem stanęły karuzele oraz odpustowe stragany. – To święto ma u nas bardzo długą tradycję i nawet najstarsi mieszkańcy nie pamiętają, kiedy ona się rozpoczęła. Ja sam, jako organizator, uczestniczę w nim chyba od trzydziestu lat, choć oczywiście bywałem na odpuscie już jako dziecko. Pamiętam, że tego dnia zawsze przychodziły tutaj tłumy. Zdarzało się, że ludzie mdleli w kościele. Były też stoiska. Chodziło się na arbuzy, kwaśne ogórki i karuzele. Natomiast moje pierwsze, dziecięce wspomnienie związane z odpustem św. Wawrzyńca to chyba turecki miód – wspominał Józef Przywara, którego w niedzielę spokaliśmy w... kuchni Domu PZKO.

Józef Przywara przekonywał, że dawny odpust św. Wawrzyńca miał nieco inny „klimat”. Na Kościelcu nie było bowiem jeszcze ani Domu PZKO ani budynku zamkniętej obecnie gospody.

– Charakter tego dnia zmienił się po wybudowaniu Domu Polskiego im. Żwirki i Wigury. Dzięki niemu co roku organizujemy na przykład jakąś ciekawą wystawę. Staramy się przy tym promować naszych miejscowych artystów, dlatego tym razem prezentujemy fotografie Marka Santariusza z Olbrachcic – mówił Przywara.

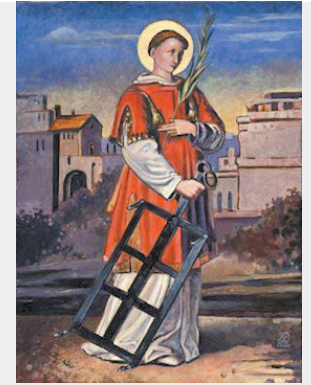
• Cierlicki odpust to doskonała okazja, by wpaść na moment do tamtejszego Domu Polskiego im. Żwirki i Wigury. Fot. WITOLD KOZDOŃ

Wystawa Marka Santariusza została zatytułowana „Na krawędzi iluzji” i prezentuje 24 dyptyki, czyli pary zdjęć, które odnoszą się do różnych tematów i reprezentują różne kierunki fotografii. Ich autor nie specjalizuje się bowiem w jednym określonym gatunku, ale lubi eksperymentować z różnymi fotograficznymi formami. Po obejrzeniu

jego prac goście Domu PZKO mogli spotkać się przy kawie czy piwie. Jak zwykle też czekały na nich tradycyjne kołaczki.

– Tym razem przygotowaliśmy tysiąc sztuk. Mamy kołaczki z makiem, twarogiem, powidłami i orzechami. Sprzedają się bardzo dobrze i prawdopodobnie do obiadu znikną wszystkie, bo połowy

już nie mamy. Największą popularnością jak zwykle cieszą się twarogowe, ale nasi goście wybierają też chętnie te z powidłami. Dodatkowo proponujemy dziś między innymi mrożoną kawę, bo na zewnątrz znowu zrobiło się gorąco – mówiła Helena Glac, skarbnik Miejscowego Koła PZKO Cierlicko-Kościeliec. (wik)

Święty od ognia i pożarów

Diakon Wawrzyniec (225-258 n.e.) należał niegdyś do popularnych świętych, jednak historia nie przekazała nam wielu informacji o jego życiu i działalności duszpasterskiej. Św. Wawrzyniec miał pochodzić z Hiszpanii. Nie wiemy, kiedy pojawił się w Rzymie. Należał jednak do duchowieństwa tego miasta i cieszył się zaufaniem papieża św. Sykstusa II. Właśnie jemu Sykstus II powierzył administrację dóbr kościelnych oraz opiekę nad ubogimi. Św. Wawrzyniec jest patronem Norymbergi, a także bibliotekarzy, kucharzy, piekarzy, uczniów, studentów, ubogich, bibliotek, administratorów, straży pożarnych i innych zawodów, które są związane z ogniem. Wzywano go też jako orędownika w chorobach reumatycznych, przy bólu pleców, podczas pożarów. W ikonografii przedstawiany jest w stroju diakońskim z krata, na której był męczony; z Ewangelią i Krzyżem; jako rozdającego jałmużnę ubogim (z torebką na pieniądze) i z palmą męczeństwa. Fot. ARC

Śpiewajmy i to jak najczęściej

• Rocznicowa płaskorzeźba zawisała na ścianie Domu PZKO.

• W Lesznej Dolnej wystąpił w niedzielę m.in. zespół „Slezan” z Czeskiego Cieszyzna. Zdjęcia: WITOLD KOZDOŃ

XII Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Tanecznych z Trójstoku odbył się w Lesznej Dolnej w niedzielę.

– Marzymy o rozśpiewanym społeczeństwie. Śpiewajmy więc i to jak najczęściej, by wspólny śpiew dawał nam radość, by pieśń jednoczyła nas, dając siły do przetrwania, by pieśń nie pozwoliła nam zapomnieć, skąd nasz ród. Śpiewajmy wszyscy tak, jak to hań downi w naszych dziejach bywało – mówiła Beata Bartnicka, która wraz z mężem Markiem, prowadziła niedzielny Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Tanecznych z Trójstoku.

Renata Szkucik, prezes Miejscowego Koła PZKO, zaznaczyła z kolei, że organizatorzy adresują wydarzenie do wszystkich miesz-

kańców Trzyńca. – Poprzez kulturę, śpiew i taniec chcemy wzbogacić wakacyjną ofertę całego naszego miasta – mówiła prezes Miejscowego Koła PZKO, witając publiczność. W rozmowie z „Głosem” zaznaczyła zaś, że Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Tanecznych z Trójstoku to jedna ze sztandarowych imprez leszniańskich pezetkaowców. – Dlatego co roku staramy się o coś nowego. Niezmiennie staramy się też promować polski, czeski i słowacki folklor – stwierdziła Renata Szkucik, która przypominała, że w poprzednich latach impreza była organizowana we wrześniu.

– Przesunęliśmy jednak to wydarzenie, ponieważ we wrześniu podobnych imprez jest bardzo dużo, natomiast w sierpniu mamy „Gorola”, a

później następuje dwutygodniowe „wyciszenie”. We wrześniu wieczorami robi się również chłodno, a my po prostu chcieliśmy trochę dłużej wspólnie posiedzieć. Dlatego uznaliśmy, że przegląd stanie się taką naszą wakacyjną ofertą na niedzielę – mówiła Renata Szkucik.

Tym razem na scenie przy Domu PZKO wystąpiły Estrada Ludowa „Czantoria” z Ustronia oraz zespół „Slezan” z Czeskiego Cieszyzna, „Heligonka” z Czernego oraz „Zaolziaczek” z Czernego oraz „Zaolzi” z Jabłonkowa. Imprezie towarzyszył pokaz rzemiosła ludowego Tadeusza Szkucika oraz wystawa fotografii artystycznej Josefa Frydrycha i Jiřego Jurzykowskiego. Goście przeglądu mieli też okazję zakupić wyroby z miodu oraz okolicznościowe pu-

bliczki na temat Lesznej Dolnej. Na wszystkich czekał też bogaty i urozmaicony bufet.

Ważnym momentem było odsłonięcie płaskorzeźby. Tym aktem członkowie PZKO w Lesznej Dolnej przypomnieli wydarzenia sprzed stu lat, które na trwałe wpisały się w historię narodów polskiego i czeskiego. – Następnym zakończeniem I wojny światowej w 1918 r. stał się rozpad Austro-Węgier i powstanie szeregu nowych państw: Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Polski, Jugosławii. 28 października ogłoszono wolną Czechosłowację, a 11 listopada – po 123 latach zaborów – wolną Rzeczpospolitą. Powstały suwerenne państwa Czechów, Słowaków i Polaków, spełniły się marzenia o wolności dla naszych narodów –

mówiła Beata Bartnicka, dodając, że nowa płaskorzeźba jest dziełem znanego leszniańskiego twórcy, Tadeusza Szkucika.

W rozmowie z „Głosem” przekonywał on, że nad swym nowym dziełem nie pracował długo. – Z przerwami były to dwa tygodnie. Dłużej myślałem nad ideą. Podczas naszego przeglądu co roku odśladujemy jakąś rzeźbę, a ponieważ w tym przypadku stulecie odzyskania niepodległości, pomyślałem, że nawiążę do tej rocznicy. Za „motto” posłużyły mi państwowe godła Czech i Polski, myślę więc, że moja praca jest uniwersalna. Płaskorzeźbę zrobiłem z twardego, jesionowego drewna i liczę, że trochę powisi ona na naszym Domu PZKO – mówił Szkucik. (wik)

To będzie nowa filmowo-teatralna opowieść

W tym tygodniu w ośrodku wczasowym na Pasieczkach w Koszarzyskach rozpoczną się tradycyjne letnie Warsztaty Teatralno-Filmowe, organizowane przez Kongres Polaków w RC. Magdalena Klimsza, jedna z dwóch „kierowniczek” imprezy, opowiada nam, co czeka młodych ludzi chcących zgłębić tajniki sztuki teatralnej i filmowej.

Witold Koźdoń

Tegoroczne warsztaty ruszają w piątek 17 sierpnia i potrwają dziesięć dni, do niedzieli 26 sierpnia. Ile osób weźmie w nich udział?

– Przygotowaliśmy w tym roku tyle samo miejsc, co w latach poprzednich. U Jarząbka na Pasieczkach będzie więc spędzać czas 25 osób, łącznie z lektorami. Trzeba jednak dodać, że nadal mamy wakaty. Z tego powodu, mimo iż termin przyjmowania zgłoszeń minął 31 lipca, w drodze wyjątku nadal możemy przyjmować chętnych. Dlatego liczymy, że znajdą się jeszcze osoby, które do nas dołączą. Poza tym jednak wszystko jest już zapięte na ostatni guzik.

Co w tym roku będzie się działo na Pasieczkach?

– Tegoroczną edycją warsztatów pokierujemy wspólnie z Anną Kocabek. Ania będzie odpowiadała za

kurs teatralny, natomiast ja zajmuję się kursem filmowym, a wspierał mnie będzie młody reżyser- amator z Ołomuńca. Warsztaty będą prowadzone w języku polskim, czeskim oraz „po naszymu”. Będziemy opowiadali o tym, jak film ma wyglądać. Przybliżymy tajniki pracy z kamerą, montażu czy pisanie scenariusza. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, jak wygląda tworzenie scenopisu, reżyseria, jak postępować w postprodukcji, a także na czym polega estetyka filmu. Z kolei uczestnicy zajęć teatralnych potrzebują swoje głosy, będą się bawili maskami, dowiedzą się także, co to takiego teatr fizyczny. Wspólnym tematem wszystkich zajęć teatralnych będzie zaś „pamięć”.

Czy młodzi ludzie będą coś kręcili?

– Oczywiście. Chcemy, by jak co roku po zajęciach teoretycznych nastąpiły ćwiczenia praktyczne. Podzielimy więc kursantów na dwie grupy, które będą miały dwa

dni na zrealizowanie jakiegoś większego filmowego projektu. Całość naszych działań zakończy się w ostatni wieczór, w sobotę 25 sierpnia, pokazem nakręconego filmu. Dodam, że również grupa teatralna będzie miała dwa dni, by przeciwstawić jakiś autorski spektakl.

Na tegorocznych warsztatach będziecie gościć kogoś ciekawego?

– Zaprosiliśmy Basię Szotek-Stonawski, aktorkę Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, ale nie potwierdziła jeszcze swego udziału. Rozmawialiśmy również z pieśniarką Krysią Skalicką, która niestety będzie w tym czasie gdzie indziej, więc na pewno nie przyjedzie. Jak zawsze będą za to Krysia Klimsza, Zbyszek Czudek, Basia Kocabek.

Szykujecie jakieś dodatkowe atrakcje, coś ekstra?

– Żadnych fajerwerków nie planujemy, mimo to – jak co roku –

Fot. ARC

chcemy, by młodzi ludzie dobrze się tam bawili, a przy okazji nauczyli czegoś nowego i ciekawego. Zapewniam też, że nasze filmowe

opowieści będą inne niż te z lat poprzednich, a i tegoroczne zajęcia teatralne będą zdecydowanie lepsze niż w roku ubiegłym. ▲

Katarzyna Walter: »Umiem cieszyć się z drobiazgów«

Podczas mojego pobytu w Warszawie miałam przyjemność rozmawiać z Katarzyną Walter, aktorką znaną m.in. z serialu „Na Wspólnej”. Z czego czerpie największą siłę? Czy brakuje jej teatru? Na to i wiele innych pytań odpowiedziała w wywiadzie.

Sprawia pani wrażenie osoby niezwykle pozytywnie nastawionej do ludzi i świata. Skąd w pani tyle pozytywnej energii?

– Przede wszystkim umiem cieszyć się z drobiazgów. Czerpię siłę ze wszystkiego, co dobre, ale też z wiary, że będzie fajnie.

Co daje pani największą siłę? Właśnie to cieszenie się z drobiazgów?

– Między innymi, ale również spojrzenie człowieka, uśmiech starszej pani, która mi się kłania na ulicy. Mój charakter nie jest łatwy, ale jakoś dzięki temu żyję i mocno stoję na nogach. Po drugie lubię dużo ruchu – sport. Po trzecie ludzie, których sobie wybieram i którzy mnie otaczają: serdeczni, weseli, dobrzy. Nie są to ludzie z zawodowych kręgów.

Pytam o to zazwyczaj na końcu rozmowy, ale w tym przypadku chciałabym zrobić wyjątek. Jakie jest pani motto życiowe?

– Wierzę – to moje motto. Wierzę w Boga. Wierzę w duchy ludzi, którzy umarli, a byli mi bardzo bliscy. Wierzę też w energię, w mate-

matyczność świata, w biochemię, emanację energetyczną między ludźmi, zwierzętami, istotami żywymi. Daję energię, biorę energię. Nie chowam się w kącie.

Czy aktorstwo zawsze było tym, czym chciała się pani zajmować w życiu, czy miała pani też inne pomysły na siebie?

– Od podstawówki byłam przekonana, że jedyną rzeczą, którą powinnam robić, jest właśnie aktorstwo. Skończyć szkołę i grać. Myślałam jeszcze o kierunku plastycznym. Chciałam zająć się architekturą wnętrz. Mam takie upodobania, że lubię dziergać, dłużyć, wyginać, czy też prostować. Pojawiła się też psychologia, która zaprocentowała. Od ponad 10 lat pracuję w szpitalu psychiatrycznym, jako wolontariusz, prowadząc terapeutyczne zajęcia m.in. metodą Dramy i Stanislawskiego. Wiele pacjentów dziękuje mi, czekają na te zajęcia.

Co pani daje wolontariat?

– Praca w szpitalu dostarcza mi ogromnych emocjonalnych przeżyć. Ci ludzie są przecież rozdarci. Próbuje im towarzyszyć, nie mogę być z boku. Przychodzi czasem taki moment, w którym pacjenci otwierają się i przyznają, co ich zraniło. To są wyjątkowe historie. Po tych zajęciach wracam bardzo zmęczona, ale szczęśliwa, bo oni wiele mi dają. To jest właśnie ta wymiana

energetyczna, o której mówiłam wcześniej.

Jest pani przede wszystkim aktorką filmową. Nie brakuje pani teatru?

– Bardzo brakuje. Gdyby nie to, że musiałam 10 lat pracować w dużych agencjach reklamowych jako szefowa działu produkcji filmowej, no to pewnie już dzisiaj nie zastanawiałabym się nad kredytem na mieszkanie, który muszę spłacać. Musiałam mieć te 10 lat przerwy, bo miałam na utrzymaniu dwoje dzieci, byłam sama. To była długa przerwa. Tak naprawdę od początku był dla mnie najważniejszy film. W teatrze dobrze było, ale się skończyło, ponieważ teatr nie dawał takich pieniędzy, które pozwoliłyby mi funkcjonować w pojedynkę, a tak naprawdę we trójkę – z moimi dziećmi.

Dużą popularność w moim odczuciu przyniosła pani rola Agnieszki Olszewskiej w serialu „Na Wspólnej”. Jak wcielać się w postać, by przez tyle lat nie nudziła się ani pani ani widzom?

– Życie każdego z nas składa się z paradoksalnych zdarzeń: czasami drobiazg może stać się ogromną przeszkodą. Są też problemy poważne i te trzeba pokazywać na ekranie. Kilka tematów zaproponowałam sama, np. problemy alkoholowe, oszpeccenie twarzy, miłość do o wiele młodszego faceta.

Fot. ARC

Ogląda pani to, w czym występuje? Wiele aktorów ma z tym problem...

– Tak, oglądam swoją pracę. Obserwuję, co jest dobrze, a co źle zagrane.

Daje pani swojej bohaterce coś od siebie?

– Nie tracę głowy, ale wiele z siebie daję. Ludzie często zwracają się do mnie serialowym imieniem, co jest świetnym dowodem na to, że postać jest wiarygodna.

Gra pani m.in. z Tadeuszem Hukiem, Lechem Mackiewiczem i Renatą Dancewicz. Czy serialowe przyjaźnie utrzymują się poza planem?

–Lubimy się, szanujemy, ale musimy też przecież czasem odsapnąć od siebie. Wspominałam już,

że moje przyjaźnie to ludzie spoza branży.

Jak odpoczywa pani od aktorstwa?

– Biegi, marsze, truchty, basen. Kiedyś miałam konia, grałam w tenisa, ale po operacji kręgosłupa...

W czym tkwi według pani największy sukces serialu?

– W dobrze napisanym scenariuszu.

Jaki gatunek filmów wybiera pani w wolnych chwilach?

– Uwielbiam filmy kostiumowe i historyczne.

Jaki serial zachwycił panią ostatnio?

„Wersal. Prawo krwi”, emitowany w Canal+. (mm)

100-LECIE ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI (22, 23)

Sojusz okupantów

22 września 1939. W Brześciu nad Bugiem generałowie niemiecki i sowiecki przyjmują „defiladę braterstwa”. Linia demarkacyjna rozdziela obie okupacje.

Chociaż walka polskich oddziałów z Niemcami nadal trwa, obaj agresorzy, III Rzesza i Związek Sowiecki, obejmują polskie ziemie, zgodnie ze swym wcześniejszym tajnym porozumieniem. Niepodjęcie działań wojennych przez Anglię i Francję, mimo ich sojuszniczych deklaracji, przesądza o ostatecznej klęsce Polski. Oba te kraje jednak nie wycofują się do „stanu pokoju”, który oznaczałby zgodę Europy na kolejny podbój agresywnego totalitaryzmu; wojna trwa.

Od pierwszych dni okupacji najeżdźcy na podbitym terytorium Rzeczypospolitej usiłują nie tylko obezwładnić walczące lub mogące walczyć wojsko, lecz także wszelkie polskie elity – polityczne, administracyjne, intelektualne. Intencja agresji staje się oczywista: całkowita likwidacja państwa polskiego. Linia, łącząca odtąd oba państwa totalitarne, przedstawiają one w propagandzie jako granicę przyjaźni.

Adolf Hitler, kanclerz III Rzeszy, w przemówieniu

Niemcy i Rosja stworzą tu (w Europie Wschodniej) zamiast zapalnego ogniska Europy sytuację, którą kiedyś będzie można ocenić jako odprężenie (...). Nie mamy wobec

Anglii ani Francji żadnych celów wojennych (...). Jeśli Anglia dziś wierzy, że musi prowadzić wojnę przeciwko Niemcom, to chciałbym na to odpowiedzieć, co następuje: Polska w kształcie Traktatu Wersalskiego już nigdy się nie odrodzi! Gwarantuję to w ostatecznym rachunku nie tylko Niemcy, gwarantuje to także Rosja.

Gdańsk, 19 września 1939

Karol Grünberg, Jerzy Serczyk, „Droga do rozbioru Polski 1918-1939”, Warszawa 2005

Kurt Frowein, korespondent niemieckiej prasy

Krótko pozdrowiliśmy w postawie zasadniczej Brześć nad Bugiem, zdobyty niemiecką bronią i przywrócony prawowitemu właścicielowi. (...) Wszyscy, którzy otaczali rozległy plac, żołnierze wszystkich rodzajów broni i wszelkich stopni, przebyli kampanię polską od samego początku (...). Dla nich uścisk dłoni z Brześcia nad Bugiem, którego byli świadkami, stał się symbolem przyjacielskiego spotkania dwóch narodów. Ów uścisk dłoni stwierdzał, że Niemcy i Rosja jednoczą się, aby wspólnie decydować o losie Europy Wschodniej.

Brześć nad Bugiem, 22 września 1939

Paweł Wieczorkiewicz, „Kampania 1939 roku”, Warszawa 2001

Z tajnego protokołu dodatkowego do „Układu o przyjaźni i granicach” pomiędzy III Rzeszą a ZSRR

Obie strony nie będą tolerowały na swoich obszarach agitacji polskiej, oddziałującej na tereny drugiej strony. Wszelką tego typu agitację będą na swoich terenach powstrzymywać w zarodku, informując się wzajemnie o wskazanych (koniecznych) środkach.

Moskwa, 28 września 1939

Andrzej Leszek Szczęśniak, „Zmowa. IV rozbiór Polski”, Warszawa 1990

Ludwik Łubieński, były sekretarz ministra spraw zagranicznych Józefa Becka, w dzienniku

Ojczyzny nie ma, państwa nie ma, wojska nie ma. Niemcy i Rosja dokonują czwartego rozbioru Polski. (...) Niemcy ustalają z Sowietami linię demarkacyjną: straszną, bo jest to linia Narwi, Wisły i Sanu.

Słanic Moldova (Rumunia), 1 października 1939

„Przed wrześniem i po wrześniu: ze wspomnień młodych dyplomatów II Rzeczypospolitej”, Warszawa 1998

• Berlin, 14 listopada 1940. Spotkanie komisarza ludowego Wiaczesława Mołotowa (z lewej) z ministrem spraw zagranicznych Rzeszy Joachimem von Ribbentropem (z prawej). Widoczni także: tłumacz-radca ambasady Hilger (drugi z prawej) i kierownik organizacyjny NSDAP Robert Ley (drugi z lewej). Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Beata Obertyńska, poetka

Zaczynają się aresztowania. Czasem w obławie na ulicy, częściej jednak nocami, po domach. Carskim, wypróbowanym sposobem. To trochę jak z bombą. Niepodobna przewidzieć, na kogo spadnie. Reguły żadnej. Wyłapują doktorów, profesorów, kolejarzy, studentów, nauczycieli, harcerzy, urzędników, księży, kupców. Właściciele wszystkich większych firm już siedzą. Towar zarekwirowany. Sklepy zamknięte.

Lwów

Beata Obertyńska, „W domu niewoli”, Warszawa 1991

Generalny Gubernator Hans Frank w oświadczeniu

Adolf Hitler powierzył mi (...) władzę Gubernatorstwa Generalnego na okupowanych obszarach polskich. (...) Wszelkie próby oporu przeciwko wydanym rozporządzeniom oraz przeciwko spokojowi i

porządkowi na obszarach polskich stłumione będą z bezwzględną surowością za pomocą potężnego oręża Wielkoniemieckiej Rzeszy.

Kraków, 26 października 1939

Czesław Madajczyk, „Polityka III Rzeszy w okupowanej Polsce”, t. 1, Warszawa 1970

Premier gen. Władysław Sikorski w sprawozdaniu z oficjalnej wizyty w Wielkiej Brytanii

Ustalając w swych rozmowach kolejność wrogów, stwierdziłem, że jako alianci skupić musimy wszystkie siły, by pobić Niemców. Bez zgniczenia III Rzeszy – nie ma wolnej Polski. To jest jej wróg numer 1. Sprawa ta jest prosta. Przecistawiamy się Niemcom wszędzie, w kraju i u boku naszych sprzymierzeńców.

Riond Bosson (Szwajcaria), koniec marca 1940

„Archiwum Polityczne Ignacego Jana Paderewskiego”, t. 6, Warszawa 2007

Odebranie Kresów

5 marca 1940. Sowietci, po zajęciu wschodniej części II RP, decydują o wymordowaniu uwięzionej przez nich polskiej elity. Następuje sowietyzacja wielonarodowych ziem. Wejścia wojsk sowieckich na polskie terytorium władze RP nie uznają za akt wywołania wojny. Żołnierze dostają rozkaz zaprzestania walki, w wielu miejscach jednak stawiają pozbawiony nadziei opór. Okupacja, zaprowadzona przez Armię Czerwoną, a realizowana przez NKWD, staje się formą przekształcenia całego zawłaszczanego terytorium w składową część totalitarnego imperium. Ludność polska uznana jest za wroga, inne nacje nastawia się przeciw niej.

Kadrę oficerską oraz znaczących przedstawicieli państwa polskiego Sowietci z miejsca pacyfikują; większość aresztują, zamykając w więzieniach i specjalnych obozach. Od lutego 1940, co kilka miesięcy, ruszają też fale deportacyjne w głąb imperium. Wiosną ponad 20 tysięcy aresztowanych obywateli polskiej zostaje zabitych strażą w tył głowy. Oslaniające zbiorowy mord systemowe kłamstwo trwa potem pół wieku.

Bronisław Ciulik, uciekinier z terenów zajętych przez Niemców

Na słupach ogłoszeniowych przyklejony był w wielu miejscach rozkaz Naczelnego Wodza, że nie

wolno strzelać do sowieckich żołnierzy, że Polska nie jest w stanie wojny z Rosją. Na sąsiednich, a nawet na tych samych słupach z drugiej strony, Sowietci przyklejali ogromne afisze przedstawiające sowieckiego żołnierza, który przebija bagnetem białego orła. Wszystko stało się zrozumiałe.

Kowel, 25 września 1939

Michał Bronowicki, „17 września 1939. Agresja”, „Karta” 51, 2007

Z oświadczenia Rządu Polskiego na Uchodźstwie, przedstawionego państwu alianckim

Rząd Polski dowiedział się właśnie, że na obszarach polskich, zajętych czasowo przez ZSRR, ma się odbyć głosowanie ludności, celem stwierdzenia woli jej w sprawie przeniesienia tego obszaru do ZSRR. Rząd Polski niniejszym oświadcza, że głosowanie takie w obszarach pod okupacją wojskową jest sprzeczne z prawem międzynarodowym. Wobec tego Rząd Polski będzie uważał głosowanie takie za nieistniejące i nieważne.

Paryż, 21 października 1939

Stanisław Stroński, „Polityka rządu polskiego na uchodźstwie w latach 1939-1942”, t. 1, Nowy Sącz 2007

Ks. Józef Mroczkowski, proboszcz parafii katolickiej

Najgorsza (...) była plaga bolsze-

wickiego wywożenia, czyli przesiedlenia mieszkańców. (...) Wszystkie noce były ciche, bezsenne, pełne przecucia grozy. (...) Zimno, mróz, niepogoda, choroba czy wiek sędziwy, brak odzieży nie mogły być przedmiotem usprawiedliwienia się i względów. Lęk przed wysiedleniem był tak wielki, że wielu pod wpływem strachu załamało się psychicznie i poszło na służbę do komuny. Inni – nie śpią nocą, a dniem nie pracując z niepokojem, każdej chwili mogli oczekiwać katastrofy.

Oleszyce, luty 1940

Ks. Józef Mroczkowski, „Obserwator. Pogranicze polsko-ukraińskie w krwawych latach 1939-1947”, Warszawa 2016

Mjr Adam Solski, jeniec z obozu jenieckiego dla polskich oficerów w Kozielsku, w dzienniku

Piąta rano. Od świtu dzień rozpoczął się szczególnie. Wyjazd karetką więzienną w celkach (straszne!). Przywieziono (nas) gdzieś do lasu; coś w rodzaju letniska. Tu szczegółowa rewizja. Zabrano (mi) zegarek, na którym była godzina 6.30. (...) Zabrano ruble, pas główny, szczyryk... (tu dziennik urywa się).

Katyń, 9 kwietnia 1940

„Pamiętniki znalezione w Katyniu”, Paryż 1989

• Kiemierowska obłast, ZSRR, 1942. Elwira Adamczewska z rodzicami na zestaniu. Za nimi domek wybudowany przez ojca nad rzeką Tom. Fot. Ośrodek KARTA

Mitrofan Syromiatnikow, oficer NKWD

Do więzienia wewnętrznego NKWD zaczęły napływać duże grupy polskich wojskowych (z obozu w Starobielsku). Z reguły byli to oficerowie armii polskiej i żandarmi. (...) Z reguły w więzieniu przebywali oni krótko: dzień-dwa, a czasem kilka godzin, po czym wyprowadzano ich

do piwnicy NKWD i rozstrzeliwano. (...) Po rozstrzelaniu ciała Polaków wrzucano do ciężarówek i wywożono do parku leśnego. (...) Zwłoki Polaków składano do dużych dołów.

Charków

„Katyń. Dokumenty ludobójstwa. Dokumenty i materiały archiwalne przekazane Polsce 14 października 1992 r.”, Warszawa 1992

1918-2018

100

NIESKOŃCZENIE NIEPODLEGŁA

Ośrodek **Karta**

SENAT RP

• Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą. Szczegóły na stronach: www.nieskonczenieniepodlegla.pl oraz www.karta.org.pl

SPORT

Pora wziąć się w garść

Czerwone światło alarmowe mruga jak opętane. Zawodnicy mrużą oczy, by nie oslepnąć z piłkarskiej niemocy. W pierwszoligowej Karwinie i drugoligowym Trzyncu zastanawiają się, jak wyjść z impasu.

Janusz Bittmar

Zero punktów, w przypadku Karwiny przedostatnia, w przypadku Trzyncu ostatnia pozycja w tabeli. Nie wygląda to zbyt dobrze.

Karwińskie tango rozpacz

W karwińskim Raju od kilku tygodni nie czują się jak w Raju. Trzeci sezon w gronie elity rozpoczął się dla nadolziańskiego klubu od wyjazdowej przegranej z Libercem – zaledwie 0:1 – a potem było już tylko gorzej. W każdym z trzech kolejnych spotkań o punkty podopieczni trenera Romana Nádvořníka stracili cztery gole. W ostatniej kolejce karwiniacy sromotnie przegrali z Jabloncem 1:4. Wprawdzie na wyjeździe, ale to słaba pociecha dla drużyny, która zagubiła się ponownie w defensywie, a kapitan Marek Janečka strzelił drugiego z rzędu samobója.

– Żarty się skończyły. Sytuacja zrobiła się dramatyczna – stwierdził skonsternowany i poirytowany własną grą Janečka. Popiołem powinien posypać swoją głowę również węgierski stoper Gergő Kocsis, który w 28. minucie niefortunnie dograł piłkę do Chramosty, a zwinny jablonecki napastnik już wiedział, co w takiej sytuacji należy zrobić. Sam na sam z Berkovcem bez problemów trafił do siatki, zapewniając gospodarzom łatwe prowadzenie. Bramka do szatni na 2:0 pograżyła Karwinę kompletnie. W drugiej połowie ekipa Romana Nádvořníka nawet nie spróbowała poszukać światła w tunelu. Z głową w piasku dotrwali karwiniacy

• Poniżej oczekiwań prezentuje się w tym sezonie m.in. karwiński pomocnik Filip Panák. Fot. MICHAL CHADIM

do końcowego gwizdka. Wychylił się tylko Lukáš Budínský, który w pierwszej minucie doliczonego czasu gry z granicy pola karnego zaskoczył bramkarza Hrubego, zapewniając Karwinie... przedostatnią lokatę w tabeli.

Po kiksie Kocsisa karwiniacy przemeblowali defensywę. W miejsce węgierskiego stopera pojawił się Jan Šisler, tyły zaczął też bardziej zabezpieczać skrzydłowy Jan Moravec. – Za późno zaczęliśmy myśleć o defensywie – zaznaczył Šisler. – To my musimy pierwszy zdobyć bramkę. Zacząć dyktować warunki, a nie odwrotnie – podkreślił. W najbliższym meczu z Pilzнем przedstawiony przez Šislera

scenariusz ociera się o science-fiction. Nadzieja umiera jednak ostatnia.

Na Lešnej nie panikują

Sytuacja w podbeskidzkim FK Fotbal Trzinec nie jest wesoła. Rok temu drużyna Jiřego Nečka chwyciła kibiców za serce, grając efektywnie i efektywnie. W sezonie 2018/2019 pozostał tylko element efektywny, ale wrażenia artystyczne mogą co najwyżej doprowadzić do zwycięstwa w łyżwiarstwie figurowym. – Dwie zdobyte bramki w czterech meczach to zdecydowanie za mało. Będziemy musieli się zastanowić, co dalej. Może warto zmienić ustawienie zespołu,

żeby nie tracić tylu bramek, a zarazem łatwiej wyprowadzać akcje ofensywne – skomentował feralną sytuację na Lešnej szkoleniowiec Jiří Neček. Trzynczanie w miniony weekend przegrali u siebie z Pardubicami 1:2. W barwach gospodarzy zadebiutowali Ondřej Kušník i Matěj Schwendt, niewykluczone, że w najbliższych dniach pod Jaworowem pojawią się kolejni nowi piłkarze. – Jesteśmy zdesperowani na maksimum, żeby wyprowadzić drużynę z impasu. Na pewno nie panikujemy. Ostatnie miejsce w tabeli nie odzwierciedla potencjału tej ekipy – powiedział „Głowski” dyrektor generalny klubu, Karel Kula. ▽

FORTUNA LIGA

JABLONEC

KARWINA 4:1

Do przerwy: 2:0. Bramki: 28. Chramosta, 45. Doležal, 53. Masopust, 72. samob. Janečka – 90. Budínský. Karwina: Berkovec – Čolić, Janečka, Kocsis (46. Šisler), Tusjak (78. Guba) – Mertelj – Moravec, Budínský, Panák (60. Suchan), Letič – Wágner. Lokaty: 1. Slavia Praga, 2. Sparta Praga, 3. Viktoria Pilzno po 12 pkt.... 15. Karwina, 16. Dukla po 0 pkt. Wzorzaj, po zamknięciu numeru, Baník Ostrava zmierzył się z Bohemians 1905.

FNL

TRZYNIEC

PARDUBICE 1:2

Do przerwy: 1:2. Bramki: 41. Hejný – 9. Kovář, 45. Petrůň. Trzinec: Paleček – Ilko (31. Schwendt), Čelůstka, Reintam, Bedecs, Velner (76. Samiec) – Kušník, Vaněk, Šumbera, Janošik – Hejný (76. Dedič). Lokaty: 1. Jihlava, 2. Cz. Budziejowice, 3. Ujście n. Łabą po 12 pkt.... 16. Trzinec 0 pkt.

Weekendowy serwis piłkarski

DYWIZJA

BOGUMIN

PRZERÓW 5:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 26. M. Hanus, 49. Halaška, 65. Lišaník, 82. Padych, 83. Latocha – 71. Bubeník. Bogumin: Švrčina – Sittek, L. Poštulka, Košťál, Šiška (68. Baculák) – Ferenc (46. Padych), Leibl, F. Hanus, Halaška – Latocha, M. Hanus (60. Lišaník).

„Futbol na tak” da się lubić. Boguminiacy rozstrzelali rywala w drugiej połowie. – Brylowali nasi ofensywni piłkarze. To dobry prognostyk przed następnymi kolejkami – stwierdził trener Bosporu, Martin Špička.

DZIEĆMOROWICE

BRUNTAL 1:0

Do przerwy: 0:0. Bramka: 55. Zb. Pospěch. Dziećmorowice: Stach – Derik, Hrtánek, Skoupý, Alič –

Kurušta (65. Ristovský), Škuta, Uher (79. Mleziva) – Tomáš, Macko (90. Kondziolka) – Pospěch.

Beniaminek czwartej ligi idzie jak burza. Po raz kolejny Elektrycy przekonali się, jak ważne mieć Zbyňka Pospěcha. – Trafił z karnego idealnie – ocenił doświadczony napastnika trener Dziećmorowic, Josef Jadrný.

HERZMANICE

HAWIERZÓW 4:0

Do przerwy: 1:0. Bramki: 24. i 75. Tomšů, 46. Martynek, 61. Půda. Hawierzów: Směťák – Macík, Hottek, Igbinoba – Guendouze (76. Bajzath), Wojnar (78. Zbavitel), Zupko, Klejnot – Matušovič (64. Bujok), Bibaku, Dawid.

Raz na wozie, raz pod wozem. Indianie, którzy tydzień temu uparli się z ambitnym Boguminem, tym razem nie dali rady na murawie beniaminka z Ostrawy. Czyżby zlekceważenie rywala?

Lokaty: 1. Dziećmorowice, 2. N. Jiczyn, 3. Slavičín po 6 pkt.... 7. Bogumin 3, 8. Hawierzów 3 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

CZELADNA

PIOTROWICE 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 7. Křiva, 49. Bystrý – 68. Czyž. Piotrowice: Páleník – Szturz, Gill, Ruisl, Šiška – Makula, Žyla, Hoffmann, Paduch (35. Jak. Urban) – Czyž, Jan Urban.

Trener Lokomotywy, Dušan Kohút, musiał się w meczu posilkiwać młodym narybkiem z Karwiny. Brak zgrania zaważył mocno na losach meczu. – Będziemy mocniejsi, to kwestia kilku treningów – zapewnił kibiców szkoleniowiec.

BRUSZPERK

DATYNIE DOLNE 5:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 34. i

65. Krejčok, 38. Polášek, 73. Cigánek, 89. Brejla. Datynie Dolne: Stach – Kučera, Batiha, Dostál (47. M. Cileček), Kaduch – Rozsival (27. Jaworek), Stebel, D. Cileček, Gistinger – Čopák, Baláž.

Aklimatyzacja piłkarzy Datyni Dolnych w wyższej klasie rozgrywek idzie na razie topornie. Ani za drugim podejściem beniaminek piątej ligi nie zasmakował zwycięstwa. Zadecydowały dziecinne błędy w defensywie.

SZONÓW

CZ. CIESZYN 1:4

Do przerwy: 0:1. Bramki: 79. Maletník – 14. Vlachovič, 47. Bolek, 58. Folwarczny, 75. Rac. Cz. Cieszyn: Gradek – Rac, Bolek, Sostřonek, S. Zogata (84. Krucina) – Byrtus, Michalisko (75. J. Zogata), Matuszek, Vlachovič (75. Konečný) – Kiška, Folwarczny (87. Słowiacek).

Trener Lubomír Luhový dobrze przygotował cieszyńniaków również

do drugiego meczu w nowym sezonie. Gospodarze stawiali opór tylko do trzeciej bramki. Gol Michała Folwarcznego definitywnie ostudził ich zapędy.

Lokaty: 1. Frensztat, 2. Czeladna, 3. Cz. Cieszyn po 6 pkt.... 8. Piotrowice 3, 15. Datynie Dolne 0 pkt.

IA KLASA – gr. B

Sl. Orłowa – Bystrzyca 0:3 (Staniek, Noga, Galusik), Jablůnków – Olbrachcice 2:0 (Sztokowski, Sikora), Wracimów – Śmiłowice 2:2 (dla gości: Baron, Kocur), Stonawa – Luczina 2:6 (dla gosp.: Dittrich 2).

IB KLASA – gr. C

Inter Piotrowice – Sucha Górna 2:3, Nydek – L. Piotrowice B 1:2, Toszonowice – Gnojnik 5:1, Oldrzychowice – Zabłocie 3:2, Wacławowice – Mosty 1:0, Lutynia Dolna – Wierzniowice 2:0, Wędrynia – Sedliszcze 2:0. (jb)

Udało się uczcić pamięć Ireny Szewińskiej

Tomasz Majewski,
wiceprezes PZLA

Grad medali z Berlina

Polska jest z was dumna – tymi oto słowami przywitał lekkoatletyczną reprezentację minister sportu i turystyki, Witold Bańka. Biało-czerwoni w zakończonych w niedzielę mistrzostwach Europy w Berlinie zdobyli dwanaście medali, w tym siedem złotych.

• Złota sztafeta 4x400 m: Justyna Święty-Ersetic, Małgorzata Hołub-Kowalik, Iga Baumgart-Witan, Patrycja Wyciszkiewicz. Fot. PZLA

Janusz Bittmar

Dwa lata temu w Amsterdamie polscy sportowcy wywalczyli pierwsze miejsce w klasyfikacji medalowej. Tym razem Polaków w ostatniej chwili wyprzedzili zawodnicy Wielkiej Brytanii. Trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej przypadło Niemcom. Prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, Henryk Olszewski, nie krył w poniedziałek wzruszenia. – Byliście jedną zgraną drużyną, która osiągnęła wynik historyczny. To, co pokazaliście Europie, cała Polska tym żyje. Całość współdziałania pomiędzy związkami i sponsorami posłuży nam aż do igrzysk w Tokio – powiedział na oficjalnej konferencji prasowej prezes związku. Jeden z siedmiu złotych kruszców wywalczył w Berlinie kulomiot z Cieszyna, Michał Haratyk. – Udało się wykonać plan i jest bardzo dobrze. Świat jest dużo mocniejszy, trzeba się wzmocnić i będzie bardzo dobrze – stwierdził Haratyk. – Nie zamierzam obniżać lotów. Przede mną nowe wyzwania – powiedział „Głowski” „cieszynski Wiking”.

Polskie notowania utrzymywały się wysoko od pierwszego dnia czempionatu w Berlinie. W

153

47 złotych, 47 srebrnych i 59 brązowych medali – oto dotychczasowy dorobek polskich sportowców w historii mistrzostw Europy. Łącznie biało-czerwoni zdobyli 153 krążki.

sobotę na najwyższym stopniu podium stanęli Justyna Święty-Ersetic, Adam Kszczot i żeńska sztafeta 4x400 m. W niedzielę Anita Włodarczyk zdobyła złoty medal w rzucie młotem, brąz w tej samej konkurencji wywalczyła Joanna Fiodorow, a srebro w biegu na 1500 m Sofia Ennaoui. Anita Włodarczyk złoty medal zadedykowała zmarłej niedawno Irenie Szewińskiej. – Kiedy byłam dekorowana, to momentalnie wróciły mi wspomnienia z Amsterdamu sprzed dwóch lat, kiedy czekaliśmy na dekorację. Specjalnie czekaliśmy na to, jak przyjdzie meleksem, żeby wręczyć mi ten złoty medal. To był wówczas dla niej bardzo trudny okres, bo

chorowała. Pomyślałam sobie, że gdyby jeszcze żyła, to pewnie też by mnie dekorowała w Berlinie. Niestety nie ma jej, ale ten medal dedykuję właśnie niej – stwierdziła Włodarczyk. Niedosytem powiało natomiast w niedzielnym finale tyczkarzy. Faworyzowani Piotr Lisek i Paweł Wojciechowski w zapierającym dech spektaklu przegrali ze Szwedem Armandem Duplantisem, Rosjaninem Iwanem Morgunowem i Francuzem Renaudem Lavillenie. Piotr Lisek był czwarty, Paweł Wojciechowski piąty. Duplantis wynikiem 6,05 ustanowił nowy rekord świata do lat 20. – Zabrakło miejsca na podium dla Polaków, ale nie mówimy ostatniego słowa. Jeszcze pokaże, na co mnie stać w dwóch kolejnych sezonach. Mam nowy sprzęt, z którym muszę się jeszcze zapoznać. Wiem, że będzie dobrze – zapewnił Paweł Wojciechowski.

Mistrzem Europy na 800 m został w sobotę Adam Kszczot. Dla złotego Adama Kszczota liczą się teraz igrzyska olimpijskie w Tokio. Polski biegacz chciałby za dwa lata w Japonii zdobyć również medal igrzysk olimpijskich, medal, którego brakuje w jego kolekcji. – Nie mam tego medalu, ale może będę miał. Na pew-

no zrobię wszystko, by tak się stało. Ten medal to rzecz, która bardzo mnie motywuje. Dlatego na 99,9 procenta nie wystąpię w najbliższym sezonie halowym. Muszę odpocząć. Skupię się tylko na sezonie letnim, ale będę też szykował dużo mocniejszą formę od początku. To będzie długi sezon, bo będzie trwał do końca września. Będę chciał wypróbować nowy trening w cyklu olimpijskim, cyklu dwuletnim. Będzie wiele zmian. A kolejna zmiana to jest kolejna przygoda – powiedział polskim dziennikarzom. ▲

Polscy medaliści

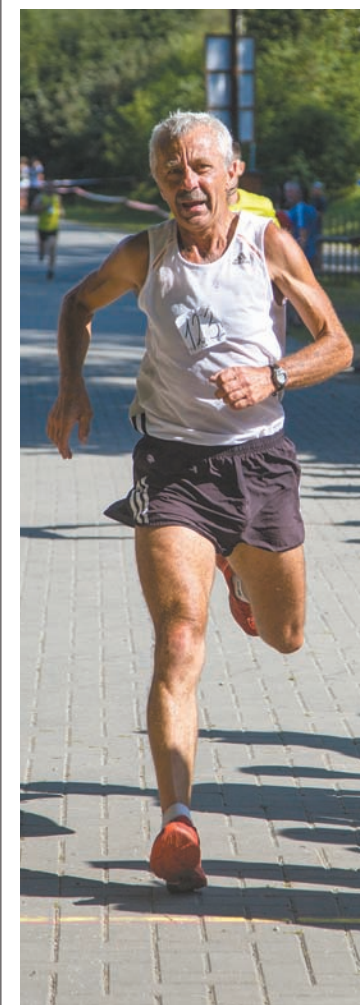
Złoto: Michał Haratyk (kula), Wojciech Nowicki (młot), Paulina Guba (kula), Justyna Święty-Ersetic (400 m), Adam Kszczot (800 m), Justyna Święty-Ersetic, Małgorzata Hołub-Kowalik, Iga Baumgart-Witan, Patrycja Wyciszkiewicz (4x400 m), Anita Włodarczyk (młot)
Srebro: Konrad Bukowiecki (kula), Paweł Fajdek (młot), Marcin Lewandowski (1500 m), Sofia Ennaoui (1500 m)
Brąz: Joanna Fiodorow (młot)

Patriotyczny bieg

Nie lada gratka, w dodatku z patriotycznym akcentem, szykuje się na 24-26 sierpnia w Pułtusku. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” organizuje w tym terminie I Międzynarodowy Polonijny Festiwal Biegowy Pułtusk 2018. W imprezie wezmą udział również Zaolziaacy.

Koordynatorem startu Zaolziaków w tym biegu jest PTTS „Beskid Śląski”. – Na chwilę obecną do biegu zgłosiły się z naszego regionu dwie osoby. Jednak serdecznie zapraszamy też kolejnych zaolziaków – powiedział „Głowski” Henryk Cieślak, wiceprezes PTTS „BŚ”.

Barw Polaków z Republiki Czeskiej w patriotycznym biegu będą bronili Władysław Martynek i Roman Słowioczek (na zdjęciu). Obaj są regularnymi uczestnikami Letnich Światowych Igrzysk Polonijnych. Organizatorzy zapewniają darmowy nocleg i wyżywienie na zamku w Pułtusku.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

– Przygotowaliśmy wiele atrakcji. Występy artystyczne, piknik rodzinny, grill, ale przede wszystkim różnorodne trasy biegowe dla każdego uczestnika bez względu na kondycję fizyczną czy wiek – informują organizatorzy. Bez wątpienia najważniejszym będzie Bieg 1918 na pamiątkę odzyskania niepodległości. Z pobudek patriotycznych udział w nim jest niemal obowiązkowy. Jak czytamy na oficjalnej stronie organizatora: <http://wspolnotapolska.org.pl/festiwalbiegowy/>, udział w biegach jest całkowicie bezpłatny. Przygotowano za to nagrody pieniężne, których łączna pula wynosi 20 000 PLN.

Zgłoszenia z Zaolzia przyjmowane są pod adresem: henryk.c@seznam.cz. (jb)

INFORMATOR

WALUTY

Kursy walut w kantorach z dnia 13. 8. 2018

Cieszyn, ul. Zamkowa		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,163	0,169
EUR	4,250	4,320
USD	3,720	3,780

Bielsko-Biała, CH Auchan		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,164	0,170
EUR	4,260	4,360
USD	3,740	3,840

Czeski Cieszyn, dworzec		
	kupno	sprzedaż
PLN	5,930	6,100
EUR	25,550	26,100
USD	22,200	22,900

BENZyna

Ceny paliw na stacjach z dnia 13. 8. 2018

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	4,95 zł
ON	4,88 zł
LPG	2,19 zł

Cieszyn, Circle K	
E95	5,07 zł
ON	4,94 zł
LPG	2,42 zł

Cieszyn, Shell	
E95	5,04 zł
ON	4,91 zł

Zebrzydowice, Orlen	
E95	5,09 zł
ON	4,99 zł

Czeski Cieszyn, Shell	
E95	31,40 kc
ON	32,40 kc (wik)

Ogłoszenia do »Głosu«

przyjmowane są w dni powszednie:
 • W redakcji „Głosu” przy ul. Strzelniczej 28, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: info@glos.live
 • W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. - Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz
 • W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Poza godzinami otwarcia złożenie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002, e-mail: knih-k1pl@rkka.cz).

POLECAMY

Ubieramy się w... książkę

Od 14 do 17 sierpnia w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie odbędą się warsztaty sleeveface, czyli ubierz się w książkę. Zajęcia będą trwać w godzinach 10.00-12.00 i skierowane są do młodzieży i nastolatków. Warsztaty mają wspierać kreatywność, promować czytelnictwo i przede wszystkim być dobrą zabawą.

Sleeveface, czyli ubierz się w książkę, to zabawa, podczas której fotografowana osoba ma zastąpioną przez okładkę daną część ciała. Może być to twarz, ręka czy też korpus. Ważne jest dopasowanie książki do danej części zastępowanego ciała, gdyż w związku z tym powstaje ciekawe złudzenie optyczne. Szczególnie popularne jest zastąpienie swojej twarzy twarzą bohaterów znajdujących się na okładce książki.

Sleeveface w Polsce jest znane od 2006 roku, jednak ciężko jest ustalić, skąd pochodzi ta koncepcja. W 2007 roku sleeveface został rozpowszechniony za pośrednictwem portali społecznościowych, jednak motyw ten był znany już wcześniej – pojawiał się w czasopiśmie, na okładkach książek czy też płytach winylowych.

Zajęcia w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie odbywają się w ramach projektu „Cieszyńska jesień w barwach biało-czerwonych”. Najlepsze prace uczestników warsztatów zostaną wydrukowane i zaprezentowane w czasie obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Szczegóły w Oddziale dla dzieci lub pod nr. tel. 33 852 07 10, wew. 15.

(Ox.pl)

Fot. ARC

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Mroczne umysły (14, 15, godz. 19.00); Bez litości (16, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – Kino Letnie:** Deszczowa piosenka (14, godz. 21.00); Limonádový Joe aneb Koňská opera (15, godz. 21.00); Hair (16, godz. 21.00); **KARWINA – Centrum:** Mamma Mia: Here We Go Again! (14, godz. 17.30); Mission: Impossible - Fallout (14, godz. 20.00; 15, godz. 17.00); Iniemamocni 2 (15, godz. 15.00); Plan ucieczki 2 (15, godz. 20.00); Miss Hanoi (16, godz. 18.00); Bestia z Belize (16, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Meg (14, 15, godz. 17.30); Miss Hanoi (14, 15, godz. 20.00); Szpieg, który mnie rzucił (16, godz. 17.30); Bez litości (16, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Szpieg, który mnie rzucił (16, godz. 17.30); Bez litości (16, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Książę Czarus (14-16, godz. 14.30); Mamma Mia! Here We Go Again (14-16, godz. 18.00); Patryk (14-16, godz. 16.15); Kochająca Pabla, nienawidząca Escobara (14, 15, godz. 20.15).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 9.10 na 103 FM; powtórka: pon. godz. 23.05.

CO W TERENIE

CIERLICKO – MK PZKO w Cierlicku-Centrum zaprasza na wycieczkę krajoznawczą 25. 8. W programie zwiedzanie najpiękniejszych miejsc w Sztramберку (z przewodnikiem) oraz Pustewny. Opłata za autobus: dorośli 200 kc, dzieci 100 kc. Odjazd z rynku w Cierlicku o godz. 7.30. Więcej inf. pod nr. tel. 731 260 670 (Irena Włosok).

PIOTROWICE – Sekcja Historii Regionu ZG PZKO, MK PZKO w Piotrowicach, Towarzystwo Rowerowe „Olza” przy PTTS „Beskid Śląski” oraz TKK PTTK „Ondraszek” zapraszają w niedzielę 19. 8. na Rajd Rowerowy szlakiem powstańców I Powstania Śląskiego w Piotrowicach. Start o godz. 10.00 sprzed Domu PZKO w Piotrowicach. Rejestracja uczestników od godz. 9.30. Zgłoszenia prosimy przesyłać do 16. 8. na adres e-mailowy: stasekg@gmail.com lub w.niedoba@tiscali.cz, tel. 608 429 545, 773 946 448. Uroczyste zakończenie odbędzie się w parku gminnym w Zebrzydowicach o godz. 15.00.

PTM – Zaprasza na spotkanie członków i sympatyków PTM, które odbędzie się 18.-19. 8. od godz. 15.00 na Girowej, w domku letniskowym państwa Opiców. Zbiórka w sobotę o godz. 14.30 w Herczawie, w pierwszej gospodzie zaraz po wjeździe do wioski po prawej stronie. O godz. 14.45 odjazd do domku letniskowego państwa Opiców. Udział prosimy zgłaszać e-mailem lub za pośrednictwem naszej strony internetowej.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 21. 8. na wtorkową wycieczkę krajoznawczą W60 na trasie: Ostrawa – Trzebovice – Hoszczalkowice – Ligotka śluza na rzece Odrze i dalej wzdłuż Odry do ujścia rzeki Opawy do Odry. Stamtąd wracamy do Trze-

bowic. Trasa łatwa, o długości 10 km. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyzna o godz. 7.46, z Hawierzowa o godz. 8.10 lub z Karwiny o godz. 7.59 w kierunku Ostrawy-Swinowa; 8.42 do Trzebovic. Należy zakupić bilet powrotny. Zaprasza Hania Sekielowa, tel. 605 845 815.

▲ Informuje, że odjazd na wycieczkę autokarową Mała Fatra – Klák jest w sobotę 18. 8. o godz. 6.00 z Karwiny, o godz. 6.20 z Cz. Cieszyzna, o godz. 6.35 z Trzyńca (dworzec bus). Następnie w 5-min. odstępach Wędrynia, Bystrzyca, Gródek, Jabłonków. Proszę nie zapomnieć o dokumentach, ubezpieczeniu, euro. Inf. tel.: 605 239 165.

OFERTY PRACY

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ST. HADYNY w Bystrzycy poszukuje nauczyciela 1. stopnia (3/4 etatu) oraz nauczyciela języka niemieckiego (3 lekcje tygodniowo w kl. 7-9) od 28. 8. 2018. Wymagania: wykształcenie magisterskie pedagogiczne z odpowiednimi kwalifikacjami. Zainteresowanych prosimy o przesłanie CV na adres: info@pspbystrice.cz. GŁ-442
POSZUKUJEMY NAUCZYCIELKI DO PRZEDSZKOLA, z zatrudnieniem od 1. 9. 2018. Oferty prosimy przysłać e-mailem na adres: zsporlova@seznam.cz lub prosimy o kontakt telefoniczny pod nr. 737 379 514. GŁ-443

WYSTAWY

C-CLUB KANADA, Trzyniec-Kanada, Sadová 135: do 2. 9. czynna wystawa pt. „Kościoł w Gutach” – fotografie z archiwum Jana Myrdacza i Mirosława Ulčáka. Czynna po-nie w godz. 16.00-21.00.

CZ. CIESZYN, Czytelnia i Kawiarnia „Avion”, ul. Główna 1a: do 30. 8. wystawa pt. „W obiektywie Mariana Siedlaczka – Festiwal Teatralny Bez Granic”. Wystawa czynna w godzinach otwarcia kawiarni.

BYSTRZYCA, GALERIA ŠÍP”, Dom Opieki Seniorów, Bystrzyca 1317: do 31. 8. wystawa obrazów Grupy Ósemki. Czynna codziennie w godz. 10.00-17.20.

BIBLIOTEKA REGIONALNA, Oddział Literatury Polskiej, Rynek Masaryka 9/7, Karwina-Frysztat: do 31. 8. wystawy dokumentacyjne przy współpracy z Ośrodkiem Dokumentacyjnym KP w RC pt. „Dr Waclaw Olszak, lekarz, działacz społeczny i burmistrz” i „Dr Józef Mazurek i jego bogata spuścizna”. Czynne w godzinach otwarcia placówki.

PIOWATOWE ARCHIWUM PAŃSTWOWE Karwina, ul. Frysztacka 55/17: do 31. 1. 2019 wystawa pt. „Karwina. Od soli do węgla”. Czynna: po, śr: w godz. 8.00-17.00, wt, czw: w godz. 8.00-14.00, pt: w godz. 8.00-12.00.

MUZEUM MIASTA TRZYŃCA I HUTY TRZYNIECKIEJ, Frydecka 387, Trzyniec, DUŻA SALA WYSTAW: do 10. 8. wystawa pt. „Hrou a vzděláním k vlastenectví”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ **MAŁA SALA WYSTAW:** do 10. 8. wystawa pt. „100 let republiky – očekávání, naděje a skutečnost”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW MAKETA HT:** do 10. 8. wystawa pt. „Vznik samostatného Československa a armáda”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Hawierzowie, Pavlova 583/2: do 31. 10. wysta-

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

MINISTERSTVO KULTURY

SENÁT REPUBLIKY ČESKÉ

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Głos

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEŠKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Koźdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

ŚLĄSK A NIEPODLEGŁA

24 sierpnia o godz. 18.00 w Teatrze Czeskokocieszyńskim w Cz. Cieszynie odbędzie się koncert z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Darmowe wejściówki można odebrać w biurze ZG PZKO przy ul. Strzelniczej w Cz. Cieszynie do najbliższego piątku, w godzinach otwarcia biura.

WSPOMNIENIA

Niech spocznie na nas łaska twoja, Panie, ponieważ w tobie mamy nadzieję.

Psalm 33,22

Dziś obchodziliby 80. urodziny nasz Drogi Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek i Brat

śp. inż. JAN CYMOREK
z Czeskiego Cieszyna

zaś 22 września minie 7. rocznica, kiedy został powołany do wieczności. Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę zadumy i cichą modlitwę prosi najbliższa rodzina.

GŁ-441

Nie umarłam, bo wiem, że żyję w sercach tych, których kochałam.

Dnia 15 sierpnia 2018 minie 40. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamy

śp. MARTY JUNGOWEJ

O chwilę wspomnień proszą córka i syn z rodzinami

RK-086

Co roku 14 sierpnia jest dla nas najbardziej bolesnym dniem, a właśnie nadszedł już po raz jedenasty. Jest z nim związana pamięć o tym, że bezpowrotnie odeszła nasza Najdroższa

śp. DANUTA PRZECZEK

Wszystkim, którzy pomimo upływu czasu nadal o Niej pamiętają i razem z nami wspomną Jej szlachetną duszę, dziękuję najbliższa rodzina.

GŁ-450

NEKROLOGI

Pogrążeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 8 sierpnia 2018 zmarł w wieku 79 lat nasz Kochany Ojciec, Teść, Dziadek, Brat, Szwagier, Wujek, Kuzyn, Kolega i Sąsiad

śp. STANISŁAW FRANEK
zamieszkały w Trzyńcu-Nieborach.

W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-449

wa pt. „V novém státě – éra první republiky”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie-Frysztacie, Rynek Masaryka 10/8:** do 16. 9. wystawa pt. „Karwina na najstarszych pocztówkach”. Czynna: po-pt w godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** do 23. 8. wystawa pt. „Netopyři tajemni a zranitelní”; stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jabłonkova i okolicy”. Czynne: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej-Lutyń, Polna 964:** stała ekspozycja pt. „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Czynne: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, K Muzeu 89:** do 31. 12 wy-

stawa pt. „V žáru výhně”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZA

GALERIA „PRYZSTANEK GRAFIKA”, Muzeum Drukarstwa, Głęboka 50, Cieszyn: do 4. 9. wystawa Tadeusza Ramika pt. „Powroty w rodzinne strony”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-16.00, so i nie: godz. 14.00-18.00.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, T. Regeera 6, Cieszyn: do 31. 8. wystawa pt. „Od przybytku głowa nie boli” w Galerii Wystaw Czasowych. Czynna: po-pt: godz. 8.00-18.00; so: godz. 9.00-15.00.

WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: Czynne codziennie w godz. 9.00-19.00.

PROGRAM TV

WTOREK 14 SIERPNIA

TVC 1

6.00 Pogotowie kulinarne **6.25** Mikołko - hop! (bajka) **6.59** Studio 6 **9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **10.40** Zła krew (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.25** Powrót Arabeli (s.) **13.55** Śladami gwiazd **14.20** Napisala: Morderstwo (s.) **16.00** Alfabet gwiazd **17.00** Podróżomania **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiadaj (s.) **20.55** Pojedziemy nad morze (film) **22.30** Oscar (film) **23.50** Starość nie radość (film) **0.25** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.20** Dzika Patagonia **10.15** Królestwo natury **10.45** Tajemnicze japońskie wyspy **11.40** Ślady, fakty, tajemnice **12.10** Dziesięć wieków architektury **12.25** 13 ośmiotysięcznik Radka Jaroša **12.50** Szalony świat zimnej wojny **13.45** Krainy sezonowych cudów: Nowa Anglia **14.40** Świat z lotu ptaka **15.35** Z kucharką dookoła świata **16.35** Zwierzęce mamy **17.20** Czeskie korzenie w Vancouver **18.45** Wieczorynka **18.55** Tysiące smaków ulicy: Tajwan **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Wielka Wojna Ojczyźniana **21.00** Lotnicze katastrofy **21.45** Drive **22.15** Muszę cię uwieść (film) **23.45** Szczęśliwa dolina (s.) **0.35** Sprawa Kettering (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Sprawy dla Laury (s.) **9.50** Policja kryminalna Anděl (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **14.05** Detektyw Monk (s.) **15.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.20** Co o tym sądzą Czesi **18.15** Helena (s.) **18.50** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **21.35** Comeback (s.) **22.40** CSI: Cyber (s.) **23.35** Bez śladu (s.) **0.30** Detektyw Monk (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) **6.35** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.15** Tak jest, szefie! **10.25** Nie zadzieraj z Lilli (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Glina (s.) **21.30** Zapach zbrodni (s.) **22.40** Jak zbudować marzenie **23.45** Policja w akcji **0.45** 3+1 z Jetelína (s.) **1.00** Komisarz Rex (s.).

ŚRODA 15 SIERPNIA

TVC 1

6.00 Velké sedlo (s.) **6.59** Studio 6 **9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **10.35** Śladami gwiazd **11.05** Opowiadaj (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.25** Powrót Arabeli (s.) **13.55** Bajka z łąki pełnej szafranu (bajka) **14.30** Napisala: Morderstwo (s.) **16.05** Alfabet gwiazd **17.00** Podróżomania **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Progno-

za pogody, wiadomości, sport **20.05** Panoptikum miasta Pragi (s.) **21.05** Pociąg dzieciństwa i nadziei (s.) **22.05** Columbo (s.) **23.40** Taggart (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Majestatyczne Alpy **9.25** Odkrywanie prawdy **10.15** Hitler kontra Churchill **11.05** Zabijcie Hitlera! **12.00** Najważniejsze operacje II wojny światowej **13.00** Pr. muzyczny **13.35** Folklorika **14.00** Znane i nieznanne czeskie zamki i twierdze **14.25** Milan Svrčina **15.05** Szalony świat zimnej wojny **16.00** Krainy sezonowych cudów: Nowa Anglia **16.55** Jeden dzień w Wielkiej Brytanii **18.25** GEN - Galeria elity narodu **18.45** Wieczorynka **18.55** Niesamowite zjawiska **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kamera w podróży **21.00** Z kucharką dookoła świata: Belgia **22.00** Miłość w godzinach nadliczbowych (film) **23.50** Tysiące smaków ulicy: Hiszpania **0.35** Ruch lotniczy.

POLECAMY

• **Pojedziemy nad morze**
Wtorek, 14 sierpnia, godz. 20.55
TVC 1

• **Bajka z łąki pełnej szafranu**
Środa, 15 sierpnia, godz. 13.55
TVC 1

• **Odnaleźliśmy siódmą kompanię!**
Czwartek, 16 sierpnia, godz. 22.40
TVC 1

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Sprawy dla Laury (s.) **9.50** Policja kryminalna Anděl (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **14.05** Detektyw Monk (s.) **15.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.20** Co o tym sądzą Czesi **18.15** Helena (s.) **18.50** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **21.35** Zamach (s.) **22.55** CSI: Cyber (s.) **23.50** Bez śladu (s.) **0.45** Detektyw Monk (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) **6.35** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.15** Tak jest, szefie! **10.25** Ślub Grety (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Morderstwa w Stratford (s.) **21.20** Show Jana Krausa **22.25** Glina (s.) **23.35** Policja w akcji **0.30** 3+1 z Jetelína (s.) **0.55** Komisarz Rex (s.).

CZWARTEK 16 SIERPNIA

TVC 1

6.00 Gdzie mieszkały królowy **6.15** Pasterz Jirka (bajka) **6.59** Studio 6 **9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **10.30** Dyrigent **10.55** Panoptikum miasta Pragi (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.25** Powrót Arabeli (s.) **13.55** Śladami gwiazd **14.20** Napisala: Morderstwo (s.) **16.00** Alfabet gwiazd **17.00** Podróżomania **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiadaj (s.) **20.55** Poirot (s.) **22.40** Odnaleźliśmy siódmą kompanię! (film) **0.05** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Tunezja **10.00** Z kucharką dookoła świata: Belgia **11.00** Świat z lotu ptaka **11.50** Na winnym szlaku **12.20** Czesi na misji **12.50** Los numerA2026 **13.30** 13 ośmiotysięcznik Radka Jaroša **14.00** Stawa dla duszy i ciała **14.30** Pociąg chłodnia **15.15** Niezrealizowane projekty **15.35** Mistrzowie architektki **16.30** Anglicy kontra Hiszpanie: Pojedynek floty **17.25** Ta chwila **17.50** Dzika Patagonia **18.45** Wieczorynka **18.55** Rybie legendy Jakuba Vágnera **19.20** Znane i nieznanne czeskie zamki i twierdze **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Jeden dzień w Niemczech **21.35** Rybie legendy Jakuba Vágnera **22.05** Ballada z Karlína (film) **23.30** Niesamowity świat **0.15** Kochaj mnie.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Sprawy dla Laury (s.) **9.50** Policja kryminalna Anděl (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **14.05** Detektyw Monk (s.) **15.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.20** Co o tym sądzą Czesi **18.15** Helena (s.) **18.50** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **21.30** Comeback (s.) **22.40** Tammy (film) **0.40** Detektyw Monk (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) **6.35** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.20** Tak jest, szefie! **10.25** Więzy rodzinne (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** V.I.P. Morderstwa (s.) **21.35** Prima Partička **22.45** Tak jest, szefie! **0.00** Policja w akcji **0.55** 3+1 z Jetelína (s.) **1.20** Komisarz Rex (s.).

TYM ODDYCHAMY

Stężenie zanieczyszczenia powietrza pyłami PM 10 z dnia 13. 8. 2018

Czeski Cieszyn	23,0	Rychwałd	13,0
Hawierzów	19,0	Trzyniec	13,0
Karwina	21,0	Wierzniowice	20,0